

De Gouden Leeuw, het oudste hotel in de stad

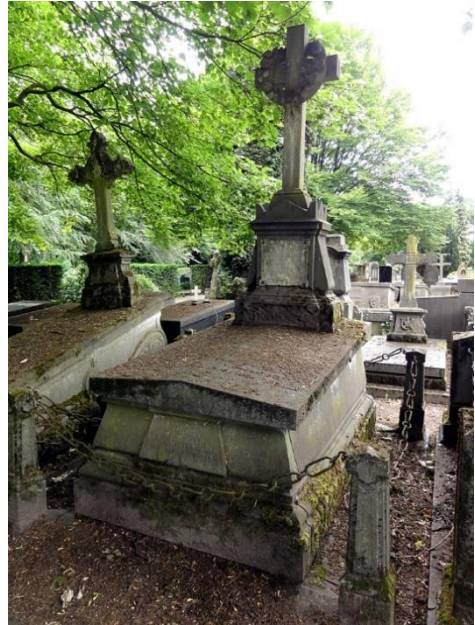
Op de begraafplaats Orthen staan zo'n 26 rijksmonumenten, vaak graftombes van vooraanstaande Bossche families. Maar soms zie je de namen van wat minder bekende Bosschenaren zoals die van de familie Halewijn. Wat weten we van deze familie?

Deze familie Halewijn was tot 1919 eigenaar van het fameuze logement "De Gouden Leeuw" aan de Schapenmarkt.

Dit hotel was zeker het oudste hotel van 's-Hertogenbosch, want in 1483 werd, volgens jhr. mr. A.F.O. van Sasse van Ysselt, ene Aernt die Vrieze, genoemd als "weert in den Gulden Leeuw aen die marct".

De daarop volgende eeuwen werd het pand diverse keren verkocht en uitgebreid. Dirck Pels Arendszen verkocht 27 februari 1506 bijvoorbeeld dit huis of herberg, genaamd den Gulden Leeuw, plaats ledig erf, achterhuis en stal met een stenen brug over de Dieze en met enige andere gebouwen, staande aan de Sadeleersstraat (de huidige Schapenmarkt).

Op 10 juli 1760 werd het hotel met het daarnaast staand huis, "De ster met de Staart", ten laste van de erfgenamen van Reinier Plenus gerechtelijk verkocht aan Johannes Gijsbertus Blisteng, die daarbij een week later van Cornelis van Lanschot nog het pand het Roodhuis kocht. Ook Johannes Blisteng oefende het beroep van hotelhouder uit.

François Halewijn

Op 13 april 1779 verkocht hij De Gouden Leeuw met al hetgeen hij daarbij had aangekocht mondeling, aan Johannes Philip Gollner uit Zaltbommel, maar deze kwam de overeenkomst niet na. Daarom verkocht hij op 6 december 1779 het hotel aan Francois Halewijn, geboren en wonende te Amsterdam.

De prijs die Blisteng mondeling met Gollner was overeengekomen bedroeg f 20.000. Francois Halewijn echter heeft het hotel gekocht voor f 16.000. Het werd omschreven als *"het van ouds vermaarde logement genaamd den Gouden Leeuwe staand aan de Markt en bestaande in de huysinge, stallinge en agterhuysinge en verdere getimmertens, open plaatsen, gronden van erven, ap-en depentien van die daarby en aangehoorende, mitsgadersde huysing en erve agter het Stadhuys nevens de poort of uitgang van de voors. Goude Leeuw daaragter gelegen, welke huysinge de Goude Leeuw, met hetgeen daarby en aan is getrokken, zich thans bevind tussen de huysen en erven genaamt DEN GOUDEN MOLEN en de DRIE GROENE KAASEN, alles, zooals die door Johannes Blisteng werden gebruikt en door hem gekocht zijn 10 juli 1760 en 17 juli 1760.*

Francois Halewijn vergrootte het hotel door het oostwaarts daarvan staande huis de Molen op 12 mei 1803 te kopen en tevens kocht hij nog het westwaarts gelegen pand de Drie Groene Kazen. Achter het hotel waren stallen voor circa 34 paarden.

Familie Halewijn

Francois Halewijn was getrouwd met Alijda Kuijper. Na haar dood huwde hij met Maria Helena van Someren.

Uit het huwelijk met Alijda Kuijper werd op 30 maart 1785 Johannes Ernestus geboren. Hij zou later het hotel van zijn vader overnemen.

Johannes Ernestus Halewijn trouwde op 15 juni 1814 met Hendrika Helma van Vught en uit dit huwelijk werd op 8 november 1825 de latere eigenaar van het hotel Theodorus Hermanus Johannes Antonius Nicolaas geboren.

Op 16 juni 1859 trad Theodorus in het huwelijk met Maria Henrica Verhulst; zij schonk op 28 september 1865 het leven aan een zoon, die de namen kreeg François Alphons Joseph Maria Michel. Deze François huwde met Johanna Augustina Maria Raijmann.

Deze François en Johanna zouden de laatste uitbaters zijn van het eens zo alom bekende hotel de Gouden Leeuw.

Op 1 november 1918 sloot François Halewijn voorgoed de deuren van zijn hotel en op 2 juni 1919 berichtte hij aan het Bossche gemeentebestuur dat hij zijn hotel verkocht had.

De vergulde stenen leeuw die voor het pand stond schonk hij aan de stad. Het cadeau werd aanvaard en prijkt nu op de officiële monumentenlijst. Het is onlangs netjes gerestaureerd.

François Halewijn overleed 13 april 1940, zijn echtgenote Johanna Augustina Raijmann overleed 19 maart 1948. Beide werden bijgezet in het familiegraf waar ook Theodorus H.M.J.A.N. Halewijn en zijn echtgenote Maria H. Verhulst begraven zijn.

Beroemde gasten

Gedurende alle jaren van bestaan van hotel De Gouden Leeuw hebben vooraanstaande personen het hotel bezocht.

Zo logeerde in 1567 een afgevaardigde van koning Philips II, heer van Noircammes hier. In 1578 nam de graaf van Merode met een gevolg van 31 personen er zijn intrek. 24 rijpaarden werden achter gestald.

Bijna honderd jaar later, in 1673, verbleef de graaf van Nassau met zijn dienaren en paarden in het hotel. En weer ruim honderd jaar later, in 1791 bezocht erfstadhouder prins Willem V bezocht De Gouden Leeuw.

Slot

In het begin van de negentiende eeuw kende de stad 's-Hertogenbosch behalve het voorname logement De Gouden Leeuw meer belangrijke logementen, zoals Het Oud Keizershof in de Postelstraat, De Eenhoorn in de Karrestraat, De Zwaan op de Pensmarkt, De Drie Hoefijzers op de Vughterdijk en De Vier heemskinderen in de Vughterstraat.

In 1809 richtte mr. H.J. Ackersdijck samen met anderen er de Nieuwe Sociëteit op, "haere bijeenkomsten houdende in de Gouden Leeuw te 's-Hertogenbosch". Deze sociëteit hield in 1820 op te bestaan en werd opgevolgd door sociëteit De Zwarte Arend. Deze sociëteit kwam niet meer bijeen in De Gouden Leeuw maar betrok een eigen pand aan de Markt.

Nadat het hotel in 1918 definitief zijn deuren sloot, vestigde zich hier de Credietvereniging De Hanzebank, maar deze ging korte tijd later failliet.

Een tiental jaren later kocht Vroom & Dreesman dit pand samen met enkele andere panden en liet hier een nieuw warenhuis bouwen. In november 1931 werd het door Oscar Leeuw ontworpen pand geopend.

Bert van Coenen

Bronnen:

Sasse van Ysselt deel 3 , blz 481 t/m 489
Henny Molhuysen: oe gote kèk daor
Stadsarchief 's-Hertogenbosch